

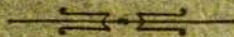
Nr. 8, vol. 23

1924

ŽVAIGŽDĖ - The STAR.

A LITHUANIAN MONTHLY PUBLICATION, PUBLISHED BY A. MILUKAS & CO. AT 3654 RICHMOND STR., PHILADELPHIA, PA. YEARLY SUBSCRIPTION \$2.00. SINGLE COPY 25 c.

Rugsėjo m. == September, 1924

Entered as second class matter at the Philadelphia Post Office under Act of March 3, 1879.

Bell Phone Oregon 8995 M

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Lietuvės Daktaras ir Chirurgas

Valandos: Nuo 9 iki 11 A. M.

„ 2 „ 4 P. M.

„ 7 „ 8 P. M.

Nedėliomis „ 10 „ 8 P. M.

Telephones Bell, Kensington #651 W

Dr. F. Trygar

Gydytojas Akušeras ir
Chirurgas

3119 Richmond Str., Phila., Pa.

Valandos: nuo 8 iki 10 į ryto,

nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 9 vakaro,

nedėliomis nuo 11 iki 2 ir nuo 6

iki 9.

Tu Negali Išvengti!

Kaptingųjų analizių, neuralgijos, skausmų ir dieglių reumatizmo, Nemasgalių staigaus perkaitimo, Šokinėlių, traukiančių, į padukius varančių skausmų, kuoomet skauda dantį, diegia nosį ar skauda galvą, jei nepamiršai apie

Reg. S. V. Pat. Ofice.

tuojais ir negalėdama-
mas jalko juoni paa-
nandoji. Jisai sutelkia
malonų ir greitą pa-
lengvinimą.

Net vienas atstargi
šėturys negali būti be
bomkos šiu gyvūnų.
Nėra tikras, jei neturi
INKARŲ vaistabau-
klis.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th Street
Brooklyn, N. Y.

Prisiųskit prenume-
ratą už „Žvaigždę“.

№8

„ŽVAIGŽDĖ“ -- MĒNESINIS ŽURNĀLAS.

DVIDEŠIMTI DŪ METU buvusi savaitiniu laikraščiu „ŽVAIGŽDĖ“ dabar eina kaipo mēnesinis literatūros, mokslo ir politikos žurnālas, leidžiamas A. Milukas & Co. B-vēs iš Philadelphia, Pa. 3654 Richmond Str. Pāvienēs „Žvaigždē“ knygos kaina 25 centai, metams prenumeratā 2 dol.

RUGSEJO — SEPTEMBER, 1924 M.

1904

1924

20 METŪ SPAUDA LAIMĒJUS.

Uzprašymus ir pinigus
adresuokit:

„ŽVAIGŽDĖ“

3654 Richmond St.
Philadelphā, Pa.

DARBUOTOJAMS IR MOKSLEIVIAMS.

Svenčiant pernai „Aušros“ 40 metų, sukaktuves „Zvaigždės“ redakcija išleido sudėtinės knygas, pilnas informacijų apie tą mūsų atbudimo laikotarpį. Invaiviausių pasaulėžiūrų mūsų apšviestunija ir mūsų spauda labai prielankiai sutiko tų knygų pasirodymą.

Jų kaina 2 doleriai. Mūsų moksleiviai, atostogų metu, skleisdami ją tarp žmonių, atliktą naudingą darbą visuomenei ir sau pelningą, nes leidėjai nuleidžia nuošimtį platintojams.

Siemet gegužės 7 d. sukako 20 metų nuo iškovoavimo mūsų spaudos laisvės. To didei garbingo įvykio paminėjimui, „Zvaigždės“ redakcija, pradėdant balandžio mėnesio žurnalų talpina visą eilę dokumentų ir liudijimų apie titaniškus lietuvių tautos pasistengimus 40 metų kariuonėje už spaudinto lietuviško žodžio laisvę. Šių metų pabaigoj išeis didelės knygos su prenumeratorių pagalba. Tos knygos vadysis: „20 metų spaudą laimėjus“. Tai irgi bus sudėtinės knygos, kuriose tilps daugybės mūsų laikraščių redaktorių ir rašytojų straipsniai. Ypatingai toms knygoms pageidaujamos žinios apie mūsų knygnešius ir mūsų draudžiamų raštų platintojus. Knygos (500 puls.) bus papuoštos daugybe iliustracijų (fotografiškų facsimile mūsų raštų ir rašytojų). Kaina knygų gražiose audeklo apdaruose bus 5 doleriai.

Darbuotojų ir moksleivių pagelbos prašome, renkant žinias apie knygnešius ir priimant prenumeratą. Visų užsimokėjusių prenumeratorių vardai bus atspaudinti knygose amžinam minėjimui. Norintieji prisidėti prie to visuomenei naudingo ir patiems darbuotojams pelningo darbo, malonėkite atsiliepti, „Zvaigždės“ redakcijon.

Jo Emin. Jurgis Kard. Mundelein, buvęs Brooklyno lietuvių klebonas, dabar Chicagos antvyskupas.

ISTRAUKA IS PIRMO NUOSPRENDZIO, PASMERKIANCIO LIETUVIU SPAUDOS PLATINTOJUS.

...., Už platinimą užrubežyje išleistų knygų ir brošiūrų..... už pažinimą ir susinešimus tuo tikslu su Tilžės dekanu Zabermanu..... atlikimą slapto reikalo pas Zabermaną ir nuvežimą jam pinigų.... atkaklų neprisipažinimą.... savavališką išėjimą iš tėvynės, gyvenimą Prusijoje svetima pavarde..... dažname gabenime Kauno gubernijon knygų ir brošiūrų..... (gruodžio mėnesyje 1870 m. areštuotus. Red.)aš nusprendžiau: kunigus: Antaną Brundzą, Vincą Norvaišą, Praną Butkevičių, Kazimierą Eitutavičių, Motiejų Kaziliauską, Praną Stroupą, bajorą Simoną Kulakauskį ir valstietį Stanislovą Račiuką, kaip visiškai politiniu atžvilgiu neištikimus ir krašto gyvenimui kenksmingus, ištremti apsigyvenimui aštrioje policijos priežiuroje: Brundzą, Stroupą ir Kaziliauską Archangelsko gubernijoje, Norvaišą ir Kulakauskį Tomsko, Butkevičių Tobolsko ir Eitutavičių Viatkos; valstietį gi Račiuką Tomsko gubernijoje apsigyvenimui; ir pinigus, išleistus vežant Vilniun areštuotus šiai bylai reikalingus asmenis išreikalauti iš visų patrauktų bylon asmenų turto.... pasirašo: Generolas Adjutantas Potapov”.

D. gerb, Prelatas M. L. Krušas.

Gerb. Prelatas M. L. Krušas.

Birželio pirma diena yra užrašyta aukso raidėmis Chicagos lietuvių istorijoje.

Tą dieną Chicagos katalikų antvyskapis, kardinolas Mundelein prieš sumą įvilko į Papos prelato rubus šv. Jurgio parapijos kleboną kun. M. L. Krušą. Kardinolas pasakė kalbą, kurioje pažymėjo, kad jis kaip buvęs lietuvių anuomet mažos parapijos (Brooklyne) klebonas gerai pažįstas lietuvius ir paskutinėje audijencijoje su Sventu Tėvu prašė ano parodyti lietuviams katalikų Bažnyčios Galvos pripažinimą, paskiriant jo rekomenduojamą pirmosios lietuvių parapijos kleboną Kat. Bažnyčios ierarkijos nariu. Jo Eminencija irgi pareiškė, kad išprašęs nuo Apaštališkojo Sosto visuotinius atlaidus visiems dalyvaujantiems pirmojo Amerikos lietuvių prelato investitūros iškilmėse.

Reikia pripažinti, kad Chicagiečiai lietuviai mokėjo pasinaudoti iš iškilmių svarbos. Tūkstančiai jų buvo pripildę Sv. Jurgio bažnyčia, o tris kart tiek, išklause mišių pirmiau, pripildė visas gatves bažnyčios apygardoje. Pati Sv. Jurgio bažnyčia ir apygardos lietuvių namai buvo išpuošti vėliavomis. Procesija su daugybe kunigų, prelatų, kardinolu labai iškilminga buvusi ir labai nustebinusi svetimtaučius, kurie nemane, kad lietuviai galėtų taip išdidžiai pasirodyti. Sesers Kazimierietės sutvarkiusios eilių eiles gražiai parėdytų parapijos vaikelių gėlėmis nešinių neapsakytai pagražino parodos išvaizdą.

Ceremonijosna atvyko ir augštesnieji Chicagos valdininkai, žymūs miesto vyrai svetimtaučiai. Seniausias Chicagos lietuvių klebonas kun. Aleksandras Skripka perskaitė Papos dvi bulli, latyniškai ir lietuviškai. Kardinolui pasakius pamokslą sumą laikė vienas žymesnių Chicagos vyskupijos prelatų. Labai gerą ispūdį svetimtaučiams padaręs artistiškas giedojimas (diakonu buvo) kun. Albavyčiaus. Pamokslą mišiose pasakė kun. A. Milukas, iš Maspeth'o, kuriam pirm poros dešimtų metų teko darbuotis prie tuometinio Karalienės Aniuolų klebono, dabartinio kardinolo.

Po pamaldų buvo iškeltas didis bankietas visiems svečiams—apie 800 asmenų parapijinė mokyklos svetainėje. Čia parapijos gerbiamos moterys ir anų dukrelės tikrai nustebino, ypatingai svetimtaučius, gardžiais valgiais ir gražiai išdabintais stalais. Bankietas su dainomis, muzika ir kalbomis nusitęsė net iki dešimtos val. Labai įdomi buvo Chicagos majoro kalba, kurioje jisai išgyrė lietuvių nuopelnus ir darbus dėl Amerikos civilizacijos, pažymėda, kad tokios tautos narius nereiktų sulaikyti nuo įvažiavimo Amerikon (kaip tai padarė dabartinis kongresas). Kitas irgi žymus kalbėtojas, žinomas visų Vakarinių Amerikos valstybių apšviestai publikai, p. Schwartz — irgi pagerbė Chicagos lietuvius ir jų naują prelatą savo labai sąmoningoje kalboje. (Didei gaila, kad tokių išymių Amerikos viešame gyvenime asmenų kalbos, kaip kardinolo, Chicagos majoro ir p. Schwartzo niekam neatėjo į galvą užrašyti. Jos būtų buvę geriausiu apsigynimo dokumentu mūsų viešame gyvenime nuo skaitlingų dabar fanatikų užpuldinėjimų.

Didei malonus buvo visiems lietuviams ir Lietuvos konsulo Chicagoje dalyvavimas iškilmėse ir jo kalba ban-

Kiete. Konsulas Žadeikis pareiškė, kad Amerikos lietuviams besidžiaugiant ir bekrykštaujant ir jų močiutė Lietuva džiaugiasi ir jiems katučius ploja. Konsulo Žadeikio dalyvavimas iškilmėse ir jo taktinga kalba, papuošdama visas iškilmes, užmezgė naują mazgą ankštesnės vienybės tarp Amerikos lietuvių ir jų senos tėvynės.

Paskui dienrašči „Drauga“ čia atkartojame apie naujojo prelato gyvenimą kelis žodžius:

„Naujai paskirto Jo Sventenybės namų prelato gerb. kun. M. L. Krušo gyvenimas, nors neperilgas, yra turtingas darbai ir įvykiais. Numanydami, kad mūsų visuomenė privalo susipažinti arčiau su pirmuoju lietuvių prelatu Amerikoje, paduodame čionai jo gyvenimo sutrauką.

Pirmutinis Amerikos lietuvių prelatas Mikolas Krušas gimė Silalės parapijoje, Tauragės apskr. rugs. 28 d. 1879 metais.

Jo tėvai, nors ir pasiturį, nebuvo perturtingi. Pirmąjį mokslą jam suteikė jo motina. Silalėje jis per 3 metus baigė pradinę mokyklą.

Turėdamas 17 metų vyko Amerikon laimės ieškotų.

Atvažiavęs į Ameriką pirmiausia apsigyveno Baltimorėje, kur dienomis dirbo, o vakarais lankė vakarinę mokyklą pusantrų metų. Iš Baltimorės nuvyko į New Yorką, paskui į Waterburį, Conn. pas savo dėdę Petrą Krušą. Gyvendamas Waterbury, dirbo paprasto darbininko darba, gi likusį laiką pašventė mokslui.

Patiriamas kun. P. Saurusaičio ir gavęs materialės paramos iš savo prietelių nuvyko kolegijon į Detroit' Mich, paskiau Chicagon, kur įstojo šv. Stanislovo kolegijon. Reikia pažymėti faktą, kad Mykolas atvykęs Ame-

rikon, turto neturėjo, tik norus mokytis. Instojęs kolegijon prieš save turėjo mažiausia 10 metų mokslo, kol galėtų kunigu tapti, o kišenėje pinigų buvo apie \$150.

Bet greta to buvo keliolika prieteliu ir patarėjų. Jų tarpe didžiausiu buvo P. V. Jonikas, kuris kelis metus finansavo Mykolo mokslus.

1903 metais Mykolas istojo St. Mary's Seminarijon, Cincinnati, Ohio, kur mokinosi 2 metu filosofijos ir 3 metus teologijos. Atostogas praleisdavo daugiausia Chicagoje šv. Jurgio parapijoje.

Atostogų metu dažniausia būdavo mokydavosi; tik vieną vasarą kolektavo po namus naujai tuomet nupirktoms šv. Kazimiero kapinėms, o paskutinę vasarą kun. M. Kraučionas klieriką Mykolą buvo išsivežęs į Europą ir Lietuvą.

1908 m. buvo išvestas į kunigus birželio 13 d. 1908 m. Chiagogos arkivyskupo Quigley. Primiocijas laikė šv. Jurgio bažnyčioje, Chicago, kur mažne pusantrų metų vikaravo.

Vikaraudamas šv. Jurgio parapijoje kun. M. L. Krušas nemažai parodė darbštumo draugijose: S.L.R.K.A. suorganizuodamas jaunikaičių draugijas, ypač jo širdis buvo pririšta prie vaikučių jaunimo mokyklos.

1909 m. spalio mėn. paskirtas į Waukeganą, Ill. šv. Baltramiejaus lietuvių parapiją. Naujas klebonas aptvarkęs bažnyčią ir kleboniją, pradėjo organizuoti mokyklą. Sesių mokytojų tada negalima buvo gauti, delto prisiėjo samdyti pašalines mokytojas, kurios, klebono priežiuroje pasekmingai vedė mokyklą per 3 metus. Po trijų metų pastatęs naują mūro mokyklą partraukė Sv. Kazimiero Sesis iš Chicagos, kurios ir po šiai dienai ten

tebesidarbuoja. 1918 metais atlankė Rymą, Sv. Žemę Palestiną ir tėvynę Lietuvą. Sugrįžusi iš Lietuvos arkivyskupas E. Quigley paskyrė kun. M. L. Krušą klebonu į Dievo Apveizdos parapiją, Chicagoje.

Dievo Apveizdos parapija tuo laiku nei kiek nebuvo geresniam padėjime, kaip ir Waukegano. Mokykla, veda ma Seserų Nazariečių buvo, bet menkutė, nes talpino tik 150 vaikų. Bažnyčios nebuvo. Mokyklos antras aukštas buvo vartojamas bažnyčia. Seserų namukas mažas, medinis, sukrypęs. Klebonija viduryje sugriuvusi. Klebonaujant kun. Krušui pradėta statyti didelė mūro bažnyčia. Pastatyta tiktai puikus sklepas, senoji bažnyčia perdirbta į mokyklos kambarius, ir įrengta mokykla, vietoje 4 padirbta 10 kambarių. Nupirkta žemė ir partrauktos seserys Kazimierietės mokyklai vesti. Mokykloje vaikučių iš 150 priaugo iki 800.

Sv. Jurgio parapijoje, Chicagoje, per daugelį metų siautė nesutikimo audra. Kun. M. Kraučiuono, ir senatvė, ir nesveikata, ir nusidirbimas nebepajėgė audrų numalšyti. 1918 m. kovo 4 d. J. M. arkivyskupas J. W. Mundelein paskiria klebonu kun. M. L. Krušą. Nelengva buvo dirva; žmonės išsidaliję į partijas; reikėjo daug takto, kantrybės ir darbo, kol parapija tapo pastatyta pirmoj vietoj. Kun. M. L. Krušui klebonaujant, šv. Jurgio parapijoje per 6 metus štai kas nuveikta: bažnyčia pataisyta, kuri buvo apdegusi ir naujai išdekoruota. klebonija praplėsta ir visa pertaisyta, Seserims didelis mūro namas nupirktas su žeme už \$20.000 ir visas atremontuotas.

Mokyklos naujų kambarių įrengta 7, viso dabar mokykloje yra 14 kambarių. Dabar tenai mokina 15 šv. Kazimiero Seserų ir mokinasi 900 vaikučių. Mokykla turi visus skyrius. Svetainė tapo atremontuota ir išdekoruota. Parapijos skolų per 6 metus atmokėta \$45.000.

Be parapijinio ir mokyklos darbų kun. M. L. Krušas greta a. a. kun. A. Staniukyno buvo vienas didžiausių šv. Kazimiero Seserų Vienuolyno rėmėjų. Sv. Antano Liet. R. K. Chicagos Labdarybės Sajungą jis suorganizavo ir visa širdimi dirbo per 10 metų. Be darbo, dar pridėjęs, šimtais savo aukų, Lietuvos reikalus, darbu ir aukomis taipogi rėmė. Pardavinėjęs Lietuvos laisvės bonus kun. Krušas pasirodė irgi žymioje vietoje: ir pats pirkto ir žmones ragino pirkti. Prie atgavimo Lietuvai laisvės prisidėjo visokiais budais, kaip tai: rinkimais, važinėjimais į seimus; jis buvo vienas narių tos delegacijos, kuri važiavo į Marion, Ohio, prašyti Amerikos prezidento Hardingo, kad pripažintų Lietuvą de jure.

Arkivyskupijoje kun. Krušas nuo jaunystės buvo stotomas į priešakį. Be visokių oficialių arkivyskupijos darbų, per 12 metų buvo egzaminatorium klierikų ir kunigų. Prie Sus. L.R.K.A. kun. Krušas priklauso nuo pat atvykimo į Ameriką t.y. per 28 m. ir jį augino ir rėmė visokiais budais.

Katalikų spaudai kun. M. L. Krušas gal daugiausiai atidavė lėšų ir rupesėjų.

Prieš 9 metus įsisteigė privačia jautresnių kunigų ir visuomeniškai susipratusių žmonių iniciatyva Chicagoje „Draugas“. Insisteigė su skola. Tinkamų žmonių vedėjų tuomet Amerikoje buvo mažiau, negu šiandieną. Užėjo karas ir nutrūko ryšiai su Lietuva. Sunkiausioje padėtyje atsirado „Draugas“. Reikėjo didžiausio pasišventimo, kad „Draugo“ tuomet gyvybę išlaikius. Ir šionai daugiausia prisidėjo savo pinigais kunigai Ežerskis ir dabartinis prelatas kun. M. Krušas. Kun. M. K. į tą laikraštį yra sudėjęs visus per 2 metų kunigavimo sutaupytus pinigus.

Greta spaudos arčiausia jo širdžiai buvo ir ir yra jaunimo auklėjamas, ir lietuviškos katalikiškos mokyklos. Nevieną neturtingą moksleivį(e) savo laiku yra sušelpęs. Buvo laikų, kad vienais metais už 5 ir 6 moksleivius užmokėdavo.

Mazutėliai jam už vis labiau rūpėdavo. Zymiausiai už tat rėmė Sv. Kazimiero Vienuolyną. Iki 1922 m. Amerikoje buvo vienas Liet. Sv. Kazimiero Vienuolynas. Kitas liet. Chicagos ir apielinkės mokyklas vesdavo seserys Nazaretės iš lenkų Vienuolyno. Tame vienuolyne buvo apie 45 lietuvaitės, nemažai gero lietuviams katalikams padariusios. Bet pastaraisiais laikais imta jos lenkių persekioti ir varžyti. Tai matydamas ir jausdamas vienuolių mokytojų stoką, su pagelba Chicagos ir Pittsburgho kunigų ėmėsi organizuoti naują Sv. Pranciškaus lietuvių vienuolyną.

Darbas buvo neapsakomai sunkus. Pajuto lenkai, kad atims lietuvaiteis iš jų vienuolyno ir pradėjo audras verst, visokius skundus prie Chicagos arkivyskupo rašyti, net Rymą pasiekė prieš kun. M. Krušą, kaipo ardytoją jų vienuolyno. Pasisekė jiems daug nemalonumų kun. Krušui pridaryti, net lietuvišką visuomenę ir pačią parapiją su kėlė prieš jį. Kuomet lenkų laikraščiai vadino kun. Krušą „polakožerca“ (lenkų ėdikas), lietuvių tuli laikraščiai melavo, vadindami jį „lenkomanu“.

Rugsėjo mėnesyje, 1922 m., kun. Krušas nors daug nukentėjęs privargęs, su Dievo ir gerų žmonių pagelba, savo tikslo atsiekė, įkūrė naują liet. katalikams įstaigą, Liet. Sv. Pranciškaus vienuolyną. Dabar tas vienuolynas turi 40 narių, 5 liet. mokyklas, Pittsburghe, Detroite ir Philadelphijoje. Nuo vasaros šių metų užims Hartford, Conn., ir Kenosha, Wis. Vienuolynas turi 32 akerių žė-

mės, kuri randas už 5 mylių nuo Pittsburgh, Pa. Zemė išmokėta, pinigų kad ir nedaug turi ir buto vienuolynui nėra, bet tikisi, kad už poros metų ant farmos, pasiseks įsigyti savo vienuolyną ir kas metas užims daugiau lietuvių katalikų mokyklų. Bus didelė lietuviams nauda: auklės jos jaunučius lietuvišiais katalikais, dorais žmonėmis.

Sutraukus visa, kas mums yra žinoma iš gerb. prelato gyvenimo, suprasime ir jo būdą.

Iš paprasto luomo, iš darbininko žmogaus sunkaus darbo, savo rankomis ir savo pasiryžimu pasiekęs savo tikslo ir augėto visuomenėje laispsnio, jis turi stiprią valią, nenuilstančią energiją ir kietą griežtumą. Patyręs gyvenimo ir perėjęs jos keitą mokyklą, jis įgijo praktiškų gabumų. Zemaitis būdamas savo tikslų siekime jis yra neatlaidus, priešų nepaisas ir nebijaš.

Toliau nematantiems, jo gyvenimo kovų nepažįstantiems gerb. kun. prelatas kartais atrodo per kietas, per šaltas. Bet iš po tų protingų akių, susibėgusių arti antakių ir tvirto, griežto balso, nesunku yra įžiūrėti didelį pasiryžimą, didelį praktišką protą ir energiją. O vienkart, vargo ir kovų patyrusi širdis atjaučia kiekvieną vargą ir kiekvieną reikalą, nors savo vyriškume ir neparodo paviršiaje verkšlenančio sentimentališkumo.

Jo gyvenimo darbai apie tai liudija geriausiai."

Juog Amerikos lietuvių kunigai yra nudžiuginti prel. Krušo išaugštinimu, yra geriausių prirodymu faktai, kad jis vienu balsu buvo išrinktas Chicagos apygardos kunigų pirmininku, o taipgi ir visų Amerikos lietuvių kunigų sąjungos pirmininku.

Kun. Jakščio Laiškai iš Kelionės

Kun. A. Milukui.

Liepos 5 d. 1924 m.

Nuo senų seniausių laikų žmonių padaryti loviai raiko vilnis mažų ir didžiųjų jurių. Pradžioj mažai jų buvo; vėliau gi, laikui bėgant, kelionė jurėmis didėjo, su metais augo ir tobulinos; taip, jog šiandien ne naujiena, bet paprastas daiktas „mariomis“ šen ar ten plaukti. Nors toji kelionė nēr liuosa nuo pavoju, tačiau patogumas taip išvystytas, patobulintas, jogei kelionė teikia nemaža smagumo ir yra daugeliui žmonių pageidaujamu gyvenimo paįvairinimu. Nemaža žmonių dažnai, jei ne kas metas, perplaukia platuji okeaną, nors jie neturi reikalo, nei ieško naudos keliaudami. Pasimatymas su giminėmis, prieteliais, ieškojimas sveikatos pasiliuosavimas nuo sunkenybės nereikalingo grašio — tai dažniausi tikslai nautinio sporto. Taip lygiai nesvarbu, o tik paprastas nuotikis, kad ir šitą rašantis, išengė į „Laviathan'o" (didžiausio šiandien laivo) vidurius 5 dieną šio liepos mėnesio. Grįždamas į savąją šalį, į tarpą žmonių, kur gimęs—augęs, su kuriais ryšiai, kalbos, būdo, ipročio, vargo, liūdesio ir linksmumo suartino, sugiminiavo. Su jais drauge vargti, kovoti ir dirbti statybos darbą, o ne koks kitas tikslas tąją kelionę pažadino. —

Kantrus skaitytojau! — nerūsk už nuobodžią pasaką, kuria tave pavarginti pasiryžau. Daug sykių skaitei aprašymus kelionių mūsų didvyrių ir, po pypkių, čia vėl kas tai siūlos su savo išpusto asmens pagyromis. Ašai

vien vienu ypatingu daiktu noriu pasigirti: būtent — ne-naudosiu tojo, tau įkirėjusio „ašai“, neigi tau sakysiu, kas man patinka, o kas ne. — Stojes nuošaliai nuo aprašomų daiktų ir, į juos pažiūrėjęs iš tolo, pasakysiu kokie jie yra, taip, kad ir tu į juos žiūrėdamas matytum tokiais, kaip aš aprašysiu. —

Lygiai vidūdienyje laivas žemiausiu, bet skardžiu balsu sugaudė, sujudo ir, giliai atsidūsėjęs, traukės nuo krašto. Tūkstantinės minios, priplaukoj likusios, sukruto, tūkstančiai rankų su kepurėmis ar skepetaitėmis iškilo augščiau galvų, žodžiai, kliksmas susiliejo į vieną betvarkų balsą. Lygiai ir 1815 m. laivo keliauninkui šitaip reiškė atsisveikinimo jausmus. Netrukus viskas aptilo ir tuoj apsiereiškė Laisvės Stovyla. Augalota moteris, rimta, be trupučio išdidumo; jos veidas nušvitęs, reiškias meilumą; ranką su žiburiu augštai iškėlus, jos lūpos, rodos, kruta ir į širdį kiekvieno keliauninko kalba: aš esmi motina laisvės, pavargėlių globėja, šviesos žvaigždė, manyje visa nuskriaustų ir persekiotųjų viltis. Taip, daugelis mūs čia prieglaudą ir ramumą rado. Tačiau mainos laikai ir su jais viskas. Šiandien Stovyla kalba taip, o jos užpakalyje daros kitaip. Surišus Stovylos reikimą su Amerikos kontinento veikimu surandama teisingumą dviejų istorinių nuotikių ir jų reikšmės. Pirmas — Stovyla, atkeliavus iš Europos (Prancijos), pasiilgusi savo tėviškės, kaip ir tieji žmonės iš kitur atvykę, į jos prieglobstį, rodos pėščia norėtų namon keliauti. Antras — Stovylos veidas nukreiptas Europos link. Rodos — architektas, kurs ją statė, pranašo dvasios pagautas, nuveikė tai kas ateltyje ištiks. Ne čia tau vieta motinele vargšu; tavęs čia klausys ir tave mylės tik iki laiko; paskui — keliauk sau sveika, iš kur esi atvykus. Daug, daug toji Stovyla šnabžda į širdį ir protą suprantančio ją

keliauninko, tik gaila — visko apreikšti negalima.... Pa-
skutinį žvilgsnį atsisveikinimo pasiuntus tam laisvės
monumentui, atsirandame vėl tarp dviejų ilgų krantų
linijų, apkrautų visokio dydžio ir išvaizdos triobomis.
Tos krantų linijos toliau skečias, tolinas viena nuo kitos
— vis labiau ir labiau, kol lepasikeičia tamsiomis juosto-
mis ar kaspiniais puošiančiais horizonto rubežius. Tuoj
ir tas pranyko ir teliko tik plačių ir gilių jurių vanduo ir
aptemptas palšais rudens išvaizdos debesiais dangus.
Sviesa nyko, užleisdama vietą nakties tamsai, kuriai dar
pagelbon atėjo stangi migla. Tas viskas sudarė laivui pa-
voju, taip, kad jis visą naktį vos slinko; nors baubė ir ra-
diogramas nuolat į visas šalis mėtė, nedrįso vienok pa-
skubėti pirmyn. —

Gyvenimas laive neįdomus — paprastai toks pat kaip
ir dideliuose Amerikos miestuose. Individai įvairių tau-
tų: anglų, airių, lietuvių, lenkų, slavokų, žydų, rusų,
kiniečių japonų, pilipiniečių, prancuzų ir dar kitų drau-
ge maišos, vaikščioja, valgo ir miega keletos tautų atsto-
vai vienam kambary. Daug tautų, bet dar didesni aibiai
tikėjimų. Kiek ten jų buvo neįdomu, katalikai vis vien
paėmė viršų. Sekmadienio rytą trijose vietose tapo su-
rengtos pamaldos. Visur, nors erdvios vietos, buvo pri-
pildytos maldingųjų minių. Nebuvo nė bedievių, nė tau-
tininkų, nė socialistų. Visi, kaipo vieno Amžinojo Tėvo
vaikeliai, susibūrė apie Jo altorių semti iš brangiausios
Jezaus Aukos ir gyvybę ir šviesą savo suvargusiai ir ap-
rūkusiai dvasiai.

Panašiai įvyko pas Kunigą Antaną Miluką Maspeth'e,
L. I. 3-čią dieną šio liepos mėnesio. Sumanus veteranas
lietuvių veikėju, surengė tai dienai taip vadinamas „Pe-
trines“, pagerbimui a. a. Petro Kraučiuo ir paminėjimui
anųjų Petrinių, Joninių, Oninių ir kitų „inių“, kurios

buvo ruošiamos lietuviško spaudinto žodžio Rusų persekiojimo laikais. Kada pirmieji veikėjai tai toj tai kitoi vietoj, vardadienių skraiste prisidengę, rinkdavos Lietuvos atgimimo darbą veikti. Tujų laikų veikėjus dar gyvus ir Amerikoje esančius Gerb. Kun. Milukas kvietė minėti dienai pas save. Ir susirinko gražus būrelis tautiečių į visas šalis iškrypusių ir įvairiais vardais savo brolių lietuvių papuoštų. Buvo kalbų, buvo po kalbų bankietas ir nuostabu: tieji šulai visokių srovių susiliejo į vieną širdingą, taikią, malonią draugiją, taip, jog, atėjus laikui skirtis, visi apgailėstavo, kad taip maža laiko teturėta drauge pasidžiaugti. — Lietuviai dažniausia tarp savęs riejae, nirėta ir niekinas dėl to tik, kad viens kito pilnai nepažino. — Kai sueidami viens kitą geriau pažintų, daug kartumo ir bereikalingo barnio pranyktų, o ryšiai santaikos užsimegztų ir stiprėtų lygiai visų naudai. —

Liepos 10 d. 1924 m.

Gerblamasis: Jau artinamės į Europą. Sešta diena kelionės ir 600 mylių į Serburgą, o nuo ten 4 valandos iki Southampton, Anglijos porto. Traukiniu į Londoną, ten reikės sėsti į mažą laivą ir, pasiekus, Baltijos jūra irtis Klaipėdos linkui. Kaip ten bus, pamatysime savu laiku. Dabar privalėtų paminėti nors dvejetainį nuotikių ir keletą asmenų Laviathan'e esančių. Mums nerūpi nei milijonieriai, nei albės Palestinos gaivalo, kuris sudaro mažiausia du trečdaliu keliauninkų. Tai per menka dėl mūsų žmonijos klasės. Mums labiausia rūpi tai, kas atmena netolimos praeties vargus, kas surišta su mūsų dabartiniais rūpesčiais. Čia nestoka artistų: piano ir kitokių muzikos instrumentų. Labiausia visų pasižymėjo vaikas 9 metų amžiaus vardu Walter Scott iš New Yorko, kurs drožia ant smuikos neblogiau seno genialio virtuozo. Tai netolimos ateities scenos dievaitis. Bet čia randame ir, kas mus

labiau džiugina, seną milžiniškos išvaizdos, augalota, plačių pečių su dvilype sirma, ilgoka barzda Vinčą Jušką, draudžiamais laikais knygų nešiotoją (kontrabansčiką) iš Tilžės ir kitų Prūsiose vietų į Lietuvą. Jis gimė 1860 m., lapkričio 17 d. Rubikų kaime, Sados parap. Jis vilko knygas iš užsienio per 11 metų, kol Rusų valdžia jo ne paėmė į savo nagus ir neuždarė kalėjiman. Nikalojaus II-jo manifestas kalėjimą jam pakeitė ištrėmimu į Rygą. 1913 metais jis vyko Amerikon, iš kur dabar laivu Levianthan grįžta namon į Zemaičių Kalvariją, kur turi savo nuosavus namus. Tai tas pats didvyris, apie kurį buvo kalbėta pas kunigą Miluką 3 d. liepos. Indedu čia ir jo paveikslą, nuimtą laive lietuvio fotografo Ign. Jankevychiaus. Laive visose klasėse yra 182 lietuviai. Tame būryje nemaža amatninkų, tarpe jų — išymiausių elektros mekanikų. Drauge važiuoja vienas tojo pat laivo kompanijos klerkas ir buvusis Lietuvos legacijos Washingtone sekretorius.... na ir jau minėtas istoriškas vyras — Vincas Juška.

Kiti — visokių užsiėmimų Amerikoje. Nemaža važiuoja tik atsilankyti Lietuvoje ir vėl į Ameriką grįžti, bet daugumas mano Lietuvoje pasilikti. Vieni ketina pirkti ūki, kiti užsiimti kromininkyste, o keletas ieškos savo profesijos darbo.

Panaikinus „styredžių“, dabar įsteigta 3-čia klasė, kur žmonės turi daugiau patogumų, negu pirmiau styredžiuje; tačiau, kas išgali daugiau pinigų išleisti kelionei, patariama važiuoti II-ja klase. Antroji klasė mandagiausi ir doriaus žmonės ir patogumai užtektinai patenkinanti keliauninkus. Pirmoji klasė — tai turtuolių skyrius, kur viešpatauja šlykštus pasišiaušimas. Tikros prietelystės ten nerasi. Daugiausia čia žmonijos skriaudikų, žmonių be moralių principų, kurių gyvenimo motyvai yra — visokiais būdais graibyti pinigus ir smagu, sotų sudaryti sau gyvenimą....

III-JO SEIMO ATIDARYMAS.

Birželio 5-os dienos rytas išaušo apsiniaukęs, vėsus. Lietus pylė gūšiais: tai stambiais, tankiais lašais, tai smulkute purškana, it pulverizinės dulkės. Saulė — daug karalienė — nesiteikė nė žvilgtērėti pro palšų debesų niūras į apsikaišiusią skaidriom tautos vėliavom Lietuvą sostinę. Bet žmonės, nepaisė gamtos surūgusio ūpo, rinkosi būriais iš visų miesto kraštų artyn Seimo Rūmų. Buvo tai trečiojo Seimo atidarymo diena.

10-ą valandą ryte, Kauno bazilikoje vyskupas Skvireckis atlaikė iškilmingas pamaldas seimininkams. In pamaldas atėjo ne vien naujojo seimo atstovai, bet ir ministrai, departamentų direktoriai, diplomatai ir Valstybės prezidentas. Takas viduriu bažnyčios, kuriuo atstovai ir aukštieji valdininkai ėjo į paruoštas jiems vietas pas didį aukurą, buvo abipusiai nustatytas sargyba — I-jo raitelių (huzarų) pulko kariais. Jų eilės niekam neleista perkirsti. Atėję pažiūrēt į naujus šalies šeimininkus žmonės, tik vienoje bazilikos pusėje tegalėjo įtilpti. Gera, kad žiurovų mažai susirinko, — nereikėjo nei stumdytis, nei kaklo tiesti, kad viską pamačius. Jei ne kelių prieglaudų bei seminarijos klierikų in corpore atsilankymas šventyklon, pamaldose būtų tekus garbė dalyvauti veik vieniam oficialam, išėmus skystą įdomaujančios publikos eilę, išsidriekusią greta sargybos linijos. Reikia stebėtis, kaip mažai kauniečiai domisi tokiom iškilmėm, ypač, kai tą dieną visos įstaigos nedirbo, o katedroje giedojo mūs operos bei koncertų lakštingala — Kipras Petrauskas...

In žiūrovų grandinę įsipynė tūla sudriskusi, basa, susivėlus moteriškė su pintine rankoje, — matyt, užklydo čia beeidama į rinką. Ji įkiūtino maldnamin apsiverkusi. Prisistūmus prie pat sargybos, ėmė dairytis į karius, lyg ko ieškodama. Galop, jos akys įsmigo į vieną šviesplaukį, melankolinės išvaizdos kariškį. Staiga jos veidas nušvito nuostabos džiuguliu, bet ne ilgam. Tuoj balsiai pravirko, rodydama pirštu į karį ir be atlaidos porydama:

„Tai mano vaikelis, mano sūnelis!... Jį užmušė kare — mano tą balandėlį, — o dabar va jis prisikėlęs... Koks gražus, kaip pasirėdęs!... Prisikėlė, o namo nepareina... Sūneli, sūneli!... kodėl tu mane nebeatlankai?... Ar aš tau kuomi nusikaltau, kad mane užmiršai?... Oi Dieve, Dieve!... jis gyvas ir namo nepareina!...“

Taip ji guodės, gaikšėdama visą pamaldų laiką. Be galo skaudu buvo klausyt tos pamišėlės, vargo parbaigtos moteriškės raudos. Viena, kita, šiurkščios miestietės, rusčiai varė tą nelaimingą žmonelę laukan. Net prašė kariškių ją varu išvesti iš bažnyčios. Jie gi, matyt, švelnesnių jausmų esybės, — o gal, įsivaizduodami savo motinas panašioj padėty, jiems kuomet nors žuvus tėvynę ginant, — pamišėlės netik nekliudė, bet pilnomis užuojautos akimis lydėjo visus josios judesius. Artistiniam chorui begiedant prie virtuozinės vargonų muzikos, tos nuskriaustos motinos nesuvaldomas širdies skausmas, tie graudūs aimano žodžiai, nejučiomis perkelia klausytoją į tragiškiausios operos vaidmenį ir pasimiršti beesąs išdidžių realybių sukuryje. Kartu su giliausio sielvarto „aktore“ jauti ir sykiu neapkenti tų lengvaminčių, neišsaikojamo vargo autorių... Oi tas karas, karas! Kiek jis ašarų išplukdė, kiek senelių, mažilių našlai-

čią paliko gailaširdės globai! Toji gi palaiminta gailaširdė, deja, pas mus dar labai silpna — tiesiog bejėgė, kad aprėptų savo abalgos sparnais visas karo viesulo išardytų šeimynų skeveldras. Štai dar kitas to baisaus siaubūno sekmių vaizdas: — tai prieglaudų mažos mergytės — nuo 8-jų ligi 12-kos metų amželio, — likusios be tėvų, be motinų... Tiesa, jos gailėstingų asmenų pastogėje ir pavalygdyntos. Bet pusnuogės ir basos. Kai-kurios jų dar įsistoję į išdėvėtus, kiaurus ar lopytus šlervokėlius. Kitos gi — visai be apavo. Apdengtos vien kartūno šlebutėm, — kuomet ne vienas III-jo Seimo atidarymo dieną net į žieminius išilindęs šiurpsėjo. Karo gi našlaitės ateina aštrių gatvių bruku — basos į šaltą plytom išgrįstą šventynę... Jų veideliai išblyškę, pamėlynavę, nelinksmūs, — žodžiu, iš akių ir viso jų leino kūnelio tryška vargas.

Bet, o likimo ironija! Iš tos vargų bedugnės, iš ašarų sraunių upelių, mūsų Tėvynė — tiek amžių vaitojusi po svetimu jungu, išplaukė į laisvo vystymosi erdvę, it Nemuno ramiosios bangos, nugūravusios ledus į jūrų platumą. Ir skrenda tolyn pažangos grumstuotais takais, nepaisant nė mūsų engėjų painiausių mūsų prazučiai taisomų tinklų. Lietuva, inercijos jėgos stumiama palaimos linkmėn, pagimdė jau trečią iš eilės teisdavėją... Ar tas naujasai seimas eis pakniupstomis savo pirmtakūnų aržiais keliais, ar tiksliau stversis valstybės plėtotės bei gerovės vairo — parodys, gal, netolima ateitis. Nūn gi reikia tik džiaugtis, kad po savitarpinių vaidų, bevaisinių ergelių trumpos pertraukos, mūsų tautos „elite“ — Seimas — vėl imasi rimto darbo.

Fo pamaldų mūsų oficialai išėjo iš bazilikos tokioj pat tvarkoj, kokioj buvo atėję: — huzarų saugojamu taku.

Susėdo į valdžios automobilius, faetonus ir nubirzgė, nuklusavo Seimo Rūmų link. Kol visi nepravažiavo, milicija — taip autoritetingai išveizinti savo naujose uniformose — neleido nė vienam gatve pereiti. Galėjo mat suvažinėti automobilis, ar pora gerai išertų, vikrių arklių. Juos stabdyti praeivių reikalams ar patogumui — nėra drąsos... Visi, atėję ligi šventoriaus vartų, turėjo čia jau ir laukti, kol paskučiausios valdžios aparato šulelis nenuardėjo. Valstybės politikams nuvažiavus, ir huzarų pulkas, išsirikiavęs, su savo kapelija nutraukė.

Arti Seimo Rūmų visą Gimnazijos gatvę ligi pat rinkos saugojo Mokomojo pulko kariai. Nuo Didėsės Vilniaus gatvės teleista praeiviai vien bilietus Seiman beturi. Seimo ruiminga, šviesi svetainė netrukus prigūžėjo pilnutėlė rinktinių svečių, diplomatų, svetimų šalių atstovų — ir visi mūs III-jo Seimo įgaliotiniai atėjo. Pagaliau, apie pusę 1-os val. atvyko ir pats prezidentas su ministerių pirmininku p. Galvanausku.

Prezidentui įėjus, visi atsistoja. Ministeris pirmininkas, prezidento paprašytas, perskaitė trumpą Seimo atidarymo aktą: „Pasirėmęs Seimo rinkimo įstatymo 90 paragrafu, šiuo skelbiu Seimą esant atidarytą. Kaunas, Seimo Rūmai, 1923 m. birželio 5 d. Pasirašęs Respublikos prezidentas ir ministeris pirmininkas.

Perskaičius atidarymo aktą, prezidentas pasakė rimtą kalbą, vystydamas programą, kurios naujasai Seimas turės laikytis. Po prakalbos prezidentui gausiai paplota, ir visi sustoję pagiedojo „Lietuva, Tėvyne mūsų“.

Toliau ėjo atstovų priesaikos. Prezidento prašymu, prelatas Maironis-Mačiulis saikino krikščionių frakcijų atstovus, skaitant sekančią formulą: „Aš prisiekiu Visagaliu i Dievui, kad būsiu ištikimas Lietuvos Respublikai,

saugosiu jos įstatymus ir sąžyningai vykdysiu Tautos atstovo įgaliojimus. Teip man Dieve padėk. Amen." Su krikščionių frakcijomis prisiekė ir starovieras rusas atstovas. Prisieka atkartoję žodis žodin, atstovai pabučiavo Evangeliją ir kryžių ir pasirašė po prisiekos tekstu.

Žydu atstovus saikino rabinas Šapiro, anais metais lankęsis Amerikoje. Tačiau iš žydu tik vienas rabinui prisiekė. Kiti žydu atstovai išreiškė pasizadėjimą kartu su socialistais atstovais pačiam prezidentui tokioje formoje: „Aš iškilmingai pasižadu būti ištikimas Lietuvos Respublikai, saugoti jos įstatymus ir sąžyningai vykdyti Tautos atstovo įgaliojimus". Ir po to pasirašė.

Toliau, seniausias amžiumi atstovas, ūkininkas Liudas Laikūnas buvo prezidento pakviestas užimti laikinai pirmininko vietą. Jauniausias gi atstovas — Skyrius užėmė Sekretoriaus vietą. Pirmininkas Laikūnas savo pareigas pradėjo trumpa prakalbėle — trumpa, bet reikšminga. Sekretorius perskaitė nuo ko gauta pasveikinimai Seimui, tik, nežinia kodėl, patys sveikinimų tekstai užtylėta.

Po to eita prie prezidijumo rinkimų. Advokatas Tumėnas 54 balsais išrinktas Seimo pirmininku. Balsavo tik 67 atstovai. Vicepirmininku išrinktas, dusyk balsuojant, Dr. J. Staugaitis antruoju vicepirmininku — Butkys. Sekretoriais išrinkti: pirmuoju Ambrozaitis, antruoju — Sugintas. Kelių pastarųjų sekretorių rinkimai atidėti kitiems posėdžiams.

Nesigillinant į smulkmenas, bendrai sprendžiant iš Seimo atidarymo eigos, galima tikėtis didesnio solidarumo jojo darbuotėje, negu pirmesniuose mūsų Seimuose. Tiesa, Seimo prmininką renkant, kas tai iš kairės atstovų sušuko demonstratyviai: „Palaimintas 13 para-

grafas"; Bet tuo vienu išsišokimu visas gręšiamas ergelis ir baigėsi. Pritarėjų nebuvo. Ne maža gadino ūpa girdint žydu atstovus rusiškai kalbant. Tačiau malonu buvo dairytis į Seimo salės — buvusios vyrų gimnazijos—sienas išdabintas Lietuvos miestų herbais, pleštais lietuvių dailininkų. Prezidijumo gi galinė siena buvo papuošta Lietuvos valstybės ir lietuvių tautos vėliavomis. Iš dešinės, ant raudono fono kabo Gedimino stulpai, o iš kairės — Kauno miesto herbas. Pro Seimo langus matyt daug žaliuojančių medžių, girdėt paukščių linkemas čiulbesys. Pačios apystovos, rodos, padės mūs seimininkams sutartinai, kaip pridera geriems tėvyninkams, darbuotis šalies gerovei.

PAGERBKIME PAGARBOS VERTUS.

Siemet gegužės 7-tą dieną sukako 20 metų, kaip Rusų valdžia, priversta lietuvių didžiausiu pasiryžimu, atšaukė savo uždraudimą lietuvių spaudos. Anykščių Silelio autorius A. Baranauskas, pasmerkęs savo dainoje tą žiaurią rusų politiką, nesulaukė savo išpranašautos dienos — lietuvių pergalei. Nesulaukė jos ir dešimtys tūkstančių kitų Lietuvos kankinių dėl mūsų spaudos, kurių kaulus, anot Maironio — Baranausko įpėdinio — „vien baltina Sibyro sniegai“.

Visiems mūsų tautinės sąmonės gaivintojams ir palaikytojams pagerbti gal bus geriausias būdas, jei jų kilnius darbus ir su jais surištus jų vargus, sielvartus tinkamai minėsime, sėdami sau iš tų darbų stiprybę, kaip Dr. Kudirka mums nataria savo Lietuvių imne.

Mūsų brangiems karžygiams pagerbti „Zvaigždės“ redakcija, pradedant balandžio mėn. leidimu, nagrinėja draudžiamos spaudos platintojų darbus. Visa tai vėliau paskelbsime atskirose knygos, užvardintose „20 metų spaudą laimėjus“.

Tos knygos turės palikti paminklų mūsų pagarbos visiems išlaikytojams mūsų tautiškos sąmonės ir nepriklausomybės laistytojams. Kaina tų knygų gražiose apdaruose bus 5 doleriai. Visų prenumeratorių vardai bus atspaudinti tose knygos, kaip leidėjų, padėjusių savo lėšomis pagerbti lietuviškos rašliavos platintojus. Knygos bus daugybė dokumentų iš mūsų kovų už spaudą.

Ta darba sumanius tuojaus atsirado daug pritariančių. Visokių profesijų mūsų šviesuomenės nariai, kuriuos teko užkalbinti, pažadėjo leidėjams savo pagalbą taip medžiaga — raštu pridavimu, taip prenumeratos užsimokėjimu.

Stai mažas pavyzdys, kurie iš mūsų susipratusiųjų vyrai suteikė savo morale bei materialę pašalpą „20 metų spaudą laimėjus“ knygų leidėjams — raštais ir prenumerata:

Lietuvos Universitetas Kaune,
P. Bučys, kunigas, Liet. Universiteto Rektorius,
P. Zadeikis, Lietuvos Respublikos Konsulas Chicagoje.

Redaktoriai ir advokatai:

Pr. J. Kalinauskas, advokatas, Boston, Mass.

J. Brenza, „ Chicago, Ill.

S. Vitaitis, „Tėvynės“ redaktorius

L. Simutis „Garso“ „

J. O. Širvydas „Vienybės“ „

Chicagiškio „Varpo“ „

„Sandaros“ redaktorius

Darbininkų organo „Darbininko“ redakcija

„Draugo“ redakcija

Th. Shamis „Lithuania'os“ redaktorius.

Dvasiškiei:

Prelatas Mykolas L. Krušas Chicago Ill.

Kun. Al. Skripka „

„ Ię. Albavyčius „

„ B. Zindzius, Elizabeth, N. J.

„ J. Simanavyčius

„ P. Deksnys, Grand Rapids, Mich.

„ J. Lietuvninkas Baltimorės,

- „ Kazys Urbanavyčius, Boston, Mass.
- „ P. Juras „ „
- „ P. Strakauskas „ „
- „ Daniunas, Nashua, N. H.
- „ V. Matulaitis, Easton, Pa.
- „ Juozas Jakštys, Rockford, Ill.

Daktarai:

- J. C. Brenza, Chicago, Ill.
- P. J. Jakmauh (Jakimavyčius) Boston, Mass.
- P. Matulaitis „ „
- J. Jonikaitis, Detroit, Mich.
- Bacevyčia, Elizabeth, N. J.
- C. W. Dorosavage, Pottsville, Pa.
- J. Valiukas Brooklyne

Bankininkai ir prekybininkai:

- J. B. Krotkus, bankininkas, Chicago, Ill.
- V. Paulauskas, Minersville, Pa.
- J. B. Mikalauskas, Boston, Mass.
- P. Mikalauskas „ „
- Stulpinas, Chicago, Ill.
- P. Baltutis „ „

Leidėjų tikslu yra, jei pasiseks, suįdominti mūsų apšviestąją visuomenę šituo kilniu darbu, pagaminti suvirš 30 lankų (apie 500 pusl.) knygas, kuriose tilptų nevien aprašymai visų mūsų žymesnių knygų platintojų, bet ir būtų nušviesta koplčiausiai sąlygos, kuriose anie dirbo savo neapsakytai pavojingą darbą ir nors kiek parodyta, kokie motyvai anuos prie išlaikymo skatino. Knygų apdarai kainuosią patiems leidėjams nemažiau kaip po vieną doleri; Pridėjus gi prie to fotografijų ir fototipijų

lėšas — kaina knygų nustatyta iš anksto užsimokantiems 5 (penki doleriai) su prisiuntimu į namus.

Mūsų besimokinančios jaunuomenės ir tėvyninkų veikėjų pagelbos prašoma, surinkti reikalingą prenumeratorių skaičių.

Savo padėjėjams, prenumeratos rinkėjams, leidėjai duos žymų komišką (pelną).

Norintieji prisidėti prie tų knygų praplatinimo terašo „Zvaigždės“ redakcijon.

Jiems bus pasiūsta įgaliojimai prenumeratą priimti ir platesnės žinios apie rengiamąjį veikalą mūsų šalies laisvės sėjikams pagerbti.

MASPETH'O PARAPIJIECIAMS PRANESIMAS.

Maspeth'o ir Blisville'ės lietuvių bažnyčioje ši rudeni būsiamisijos. Misijas laikys Tėvas Alfonsas, iš pasionistų vienuolyno. Pradžiamisijų rugsėjo 21 d. sekmadienyje. Misijos tęsis per dvi savaiti ir užsibaigs 5 d. spalio mėnesio.

Visus užprašo į misijas

Viešpaties Atsimainymo parapijos Klebonas.

ŽVAIGŽDĖS' KNYGYNE GAUNAMOS KNYGOS

Apeigos Rymo katalikų Bažnyčios. Lenkiškai parašė kun. J. Lunkevičius. Vertė Gerutis. Antra laida, 188 pusl.60
Antanukas. Apysaka B. Pruso. Vertė Selimas. Antra laida. 40 pusl.15
Algimantas arba Lietuviai 13-ame šimtmetyje. Istoriška apysaka. Parašė Dr. V. Prietris. Penki tomai, 488 pusl.	2.50
Anima Villis. Marės Radzevičiūtės apysaka. Jono Montvilos vertimas. Antra laida, 162 pusl.75
Bajoro Vuošvis. Apysaka iš lietuvių gyvenimo. Parašė Jonas Kmitas. 63 pusl.15
Biurokratai. Apysaka iš paskutinių atsitikimų Lietuvoje. Parašė Jonas Kmitas. 79 pusl.25
Fabiolė arba Bažnyčia Katakumbose. Kardinolo Wiseman'o. Vertė Vytautas. 354 pusl.	1.00
Gyvačių Karalius ir kitos apysakėlės. Parašė Ksaveras Vanagėlis. 31 pusl.10
Iš kelionės po Europą ir Aziją. Parašė Pranaičių Julė. 380 pusl., 102 iliustracijos (paveikslai), audeklo apdarais	2.25
Skuros apdarais, paausotais kraštais	3.50
Iš daktaro pasakojimų. Rudens diena. Sulaukė. Parašė Šatrijos Ragana. 69 pusl.25
Išvakarės gret Lemano ežero. Parašė kun. M. Morauskis. Vertė Gerutis. 172 pusl.75
Išpažinties Istorija. Prancuziškai parašė kun. A. Guillois, vertė kun. A. M. Milukas. Antras leidimas 1916 m.50
Kova ties Žalgiriais. Istoriška drama keturiuose aktuose. Parašė Savasis (Dr. V. Pietaris). 31 pusl.25
Kunigo giminė. Parašė J. Gerutis. 68 pusl.20
Kaip Elziutė praleido Šv. Jono dieną. Parašė P. D. 63 pusl. ..	.20
Krasauninkas—Laižybos—Dievo žmonės. Parašė Ksaveras Vanagėlis. 28 pusl.10
Kun. Dr. M. Gustaičio, Du laiškų iš Kelionės05
Kun. Dr. M. Gustaitis.....	.5
Laisvės Metu. Apysaka iš paskutinių atsitikimų. Parašė Antanas 1908 m. 187 pusl.75
Laiškai iš Kelionės po Palestiną. Kaštai kun. Antano Miluko. 94 pusl.50

Užprašymus ir pinigus „ŽVAIGDŽĖ“ 3654 Richmond St., Philadelphia, Pa. adresuokit:

ŽVAIGŽDĖS' KNYGYNE GAUNAMOS KNYGOS

Lietuviškas Albumas. Dalis I. Istoriškos ir šiaip jau Lietuvos vietos. Parengė ir išleido kun. A. Milukas75
Lietuviškas Albumas. Dalis II. ir III. Lietuvos raštininkai, žymesni vyrai ir tipai. Parengė ir išleido kun. A. Milukas	1.50
Lietuviškos Pasakos. Spaudon parengė Dr. J. Basanavičius. 262 pusl.	2.00
Mercier Kardinolo gromatą apie Patrijotizmą ir Išlaikymą05
Moterystė ir šeimyna. Iš vokiškos kalbos vertė J. Gerutis. 41 pusl	.50
Mūsų Socijolistai. Apsakoma iš „Kudlamečio“ atsitikimų. Parašė Jonas Kmitas. 57 pusl.15
Melagių Dėdė. Vaizdelis iš Dzukų gyvenimo. Parašė Ksaveras Vanagėlis. 27 pusl.10
Mūsų Išganytojaus Jėzaus Kristaus gyvenimas. Naujas pataisytas išleidimas. 209 pusl., su paveikslais75
Nekaltybė. Iš vokiško vertė J. Gerutis. 89 pusl.25
Ne Mieste Laimė. Prancuziškai parašė Pierre L'Ermite. Lietuviškai vertė Pranaičių Julė. 206 pusl.	1.00
Našlaičiai. Likimas tulso šeimos. Vertė P. Str. 81 pusl.15
Pasikalbėjimas Giesmininko su Lietuva. Vyskupo A. Baranausko Eilės. Kaina05
Pasakyk Matuše, Agnieška, Ant Garlaivio. Trijs Šatrijos Raganos apysakos.15
Pradžia ir išsiplėtimas Katalikų Tikėjimo. Parašė Vyskupas M. Valančius. 235 pusl.	1.00
Paklydėliai. Kun. J. Geručio. Antras leidimas.10
Pikta Dvasia. Latviškai parašė Rudolfas Blaumanis. Lietuviškai vertė Idlargas. 72 pusl.25
Patrimpo Laiškai. Kun. Miluko leidimas 1907 m.60
Šventųjų Gyvenimai. Skaitymai kiekvienai metų dienai. Su paveikslais. Spaudon parengė kun. A. Milukas. visi 4 tomai	3.50
Drutais audeklo apdarais	4.00
Skuros apdarais	5.00
Skuros apdarais, paausuotais kraštais	5.50
Šiapus ir anapus grabo. Parašė J. Gerutis. 210 pusl.60
Susiskaldėliai. Vaizdelis iš mūsų sodiečių gyvenimo. Parašė J. Gerutis. 62 pusl.20

Užprašymus ir pinigus „ŽVAIGŽDĖ“ 3654 Richmond St., Philadelphia, Pa. adresuokit:

ŽVAIGŽDĖS' KNYGYNE GAUNAMOS KNYGOS

Sodžionių Teologija. Parašė J. Gerutis. Gražiausia lietuviška kalba šioje knygoje išdėstyta visos Katalikų Teologijos mokslas. 285 psl.	1.00
Trumpas Katekizmas10
Vaičiailio Eilės. Su velionio plačia biografija ir paveikslu. 157 psl.75
Valdimierius. Apysaka. 47 psl.10
Pergyventos Valandos (Karvojaus Laiškai). Parašė K. A. K. 140 psl.60
Jonukas Karklynas eina Lietuvos pažintų. Parašė Prietelis. 47 psl.20
Socijalistai Kas jie? — Iškur atsirado? — Ko nori? Parašė Dr. A. Civinskas. 124 psl.15
Gera Išpažintis Verta šv. Komunija. Kun. P. Saurusaičio. psl. 6810
Satrijos Raganos, Saulei nusileidžiant, Iš mūsų karionės, Kalėdų Vakaras. 62 psl.15
„Žvaigždės“ 1922 metų kompletas	\$2.50
„Žvaigždės“ 1921 „ „	2.50
„Žvaigždės“ 1920 „ „	3.00
„Žvaigždės“ 1919 „ „	3.00
„Žvaigždės“ 1918 „ „	3.00
„Žv.“ 1917 „ „	3.00
„Žv.“ 1916 „ „	3.00
„Žv.“ 1915 „ „	3.00
„Dirvos Žinyno“ kompletai	3.00
„Tėvynės Sargo“ kompletai	5.00

Keliolikos metų „Žvaigždės“ kompletai \$5 kiekvienas.

Užprašymus ir pinigų „ŽVAIGŽDĖ“ 3654 Richmond St.,
 adresuokit: Philadelphia, Pa.

NUO REDAKCIJOS.

Kurie norėtų šiemetines 20 metų spaudos laimėjimo sukaktuves tinkamai paminėti, tiems patariame nusiprik-ti knygas „Aušros“ 40 m. Sukaktuvės“. Intalpą tų knygų rasite ant 3-čio ir paskutinio šio „Zvaigždės“ numerio luobelį puslapio. Ten daugybė medžiagos mūsų karionėms dėl spaudos nušviesta.

Pleiskanos sunaikina— Ruffles atgaivina!

Kaip vanduo nuolatos lašdamas ant akmenų išnuša duobe, taip ir pleiskanos, nors išlėto bet tikrai, sunaikina plaukų šaknis ir yra priežastimi plaukų suplonėjimo, kurie su laku pasiduooda nuplikimui.

Neprisileiskite šitokio atsitikimo prie savęs! Naudokite

Ruffles

tuojau, kai tik pastebėsite pleiskanų—tų nešvarių baltų lupynėlių pirmą pasirodymą savo galvoje. Ruffles sunaikina pleiskanas ir paragina augimą jūsų plaukų. Bonka 65c. aptiekose, arba už 75c. prisijunčiame stačiai iš dirbtuvės.

F. AD. RICHTER & CO.

104-114 So. 4th Street

Brooklyn, N. Y.

NESVAIGINK SAVO KUDIKIŲ.

Geriau leisk kūdikiui verkti, negu pripildyti jį su narkotiškais nuodais, kad "apmalšinti" jo skausmą paeinantį nuo netvarkoj esančių vidurių.

Dar geriau—duokite jam truputį

BAMBINO

tyriansio, saldaus-skonio, tikro vidurių paliusuotojo. Jame nėra svairgalų. Nėra narkotiškų nuodų. Jis yra tik lengvai veikianti kombinacija, padaryta iš daršovių išsunkų, kuri pagelbsti nuo vidurių užkietėjimo, vidurių dieglio, mėšlungio. Kūdikiui mėgsta jį. Jie net prašo daugiau.

Jūsų aptiekorius parduoda Bambino—35c. už bonką, arba pasiųskite tiesiai į laboratoriją.

F. AD. RICHTER & CO.

104-114 So. 4th Street

Brooklyn, N. Y.

"AUŠROS" 40 METŲ SUKAKTUVĖSE

(Atspauda iš "Žvaigždės")

Štai tu, anot "Tėvynės" ir "Draugo" istorinių knygų Pirmosios Dalies įtalpa:

1) "Aušros" įkurėjas apie vysk. A. Baranauską. To paties — 2) "Aušros" genezis. 3) Aušrininkai rašytojai, pasak šliupa ir Totoraitį. 4) Turcininko eilės "Aušrininkams". 5) (J. Pranaičiūtė Apie prof. Volterį. 6) Prof. Volteris "Aušros" 40 metų sukaktuvių paminėjimui. 7) Pirmojo "Aušros" numerio ir kitų žymesnių — viso 40 puslapių fotografijos. 8) "Musų Karionių Metų" skyriuje laiškai: Dr. J. Basanavičiaus, Dr. J. Gaidžio ir S. Kušelevskio ir Dr. V. Kudirkos. Vieno Dr. Basanavičiaus laiško fotografiška fascimile (4 puslapiai). Paveikslai I-je dalyje: Namai, kur S. Daukantas gimė, Dr. Basanavičiaus namai Bulgarijoje. Dr. Basanavičius—1893 m. Vysk. A. Baranauskas, Broliai Juškevičiai: kun. Antanas ir prof. Jonas; A. J. Višteliauskas, Dr. J. Šliupas, Jurgis Mikšas, Martynas Jankus; Jubilėjinis Aušrininkų paveikslas: inž. Petras Vileišis, P. Matulionis, Dr. J. Bulota, V. Palukaitis, prel. K. Prapuolenis, J. Jablonskis, Dr. J. Basanavičius, A. Jakštas, Al. Fromas-Gužutis, kun. J. Lidelkis-Mažutis, K. Sakalauskas-Vanagaitis, J. Mačys-Kėkštas, Pr. Vaičaitis, prof. K. Jaunis, Petras Kriaučiūnas, Peterburgo lietuvių grupėje, kun. S. Gimžauskas, prof. S. Volteris, M. Davaina Silvestravičius-Wewersys-Žaltys, prel. J. Maciulevičius-Maironis, Dr. P. Pietaris, Dr. J. Šliupas, Gerutis-kun. Balvočius, J. Adomaitis-Sernas, Dr. V. Kudirka, Vaižgantas-Tomas, Kmitas-kun. K. Urbanavičius, kun. A. Jusaitis ir Saulės kurą įkurėjas — prel. A. Olsauskas.

KAINA UŽ ABU TOMU DU DOLARIU.

**Tos knygos gaunamos lietuviškų laikraščių
redakcijose ir knygynuose arba pas**

A. MILUKAS & CO.,

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

"AUŠROS" 40 METŲ SUKAKTUVĖSE

Antrosios Dalies Įtampa

1) "Aušros" Paminėjimui — Jono Kriaučiuo; 2) XIX Amžiaus Pabaigos Musų Dainiai — L. Šimučio, "Garso" redakt.; 3) Ginamosios Literatūros Platintojai (su paveikslais: Vysk. M. Valančiaus, Jurgio Bieliako ir Kun. Miluko, P. Mikolainio, J. Kriaučiuo, Dr. P. Matulaičio, Dr. Bagdanavičiaus, Kun. Bulvičiaus, And. Dubinsko, Kunigų: M. Miežinio, A. Vieniužio, V. Juzumavičiaus, Kl. Kozmiano, P. Šilinskio, J. Katėlos, J. Žebrio, V. Dargio, A. Stanūkyno, J. Naujoko, A. Civinsko, M. Gustaičio, Duobos, J. Totoraičio, A. Jusačio, M. Šedvydžio, (Vyskupo) Jurg. Matulaičio, J. Davidavičiaus; toliaus agr. Totoraičio, J. Česnos, J. Kačergio, Pr. ir A. Matulaičių, A. Daniliausko, S. Kušelevskio, P. Mikalausko); 4) "Aušra" ir Musų Prieteliai Svetur — J. O. Širvydo, "Vienybės" redaktoriaus (su paveikslais: J. O. Širvydo, J. J. Kraševskio, K. Skirmuntaitės, L. Kondratavičiaus ir T. Norbuto); 5) Tautos Atbudimas — Kun. A. Miluko; 6) Spaudos Platinimas Dzukijoje — S. E. Vitalčio, "Tėvynės" redaktoriaus; 7) Vysk. Valančiaus Intaka — Kun. N. J. Petkaus; 8) P. Mikolainio Prityrimai; 9) "Aušros" Intaka (anot Vaižganto); 10) Amerikos Lietuvių Leidėjai — J. Pranaičiūtės, "Žvaizdės" redaktorės (su paveikslais: J. Pranaičiūtės, J. Paukščio, A. Olševskio ir kunigų: A. Miluko ir V. Varnagirio); 11) "Aušros" Pasirodymo Priežastys — Dr. Šlupo; 12) Jurgis Bielinis (Bieliakas); 13) Ex-Prezidentas A. Smetona apie Maironį; 14) Vilkutaitis, "Amerikos Pirtyje" autorius apie Aušrą; 15) Maironio žodžiai Prie Basanavičiaus Paminklo; 16) Baigiant Darbą.

KAINA UŽ ABU TOMU DU DOLARIU.

Tos knygos gaunamos lietuviškų laikraščių redakcijose ir knygynuose arba pas

A. MILUKAS & CO.,
3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.